

Ilmoittaudutaan hyvinvointikisoihin

Kati Peltola on 65-vuotias kansalaisaktiivi, entinen sosiaalikeskuksen johtaja.

Helsingin sosiaalivirasto sai lähinaapurista 21-vuotisen elämänsä kolmannen virastopäällikön. **Paavo Voutilaisen** edellinen työnantaja Helsingin Diakonissalaitos on tullut sosiaalivirastolaisille tutuksi monista vaikeissa tilanteissa olevien kuntalaisten palvelumuodoista. Kaupungin johto on antanut ostaa ulkopuoliselta tuottajalta erittäin tarpeellisia palveluja, joita varten viraston omiin yksiköihin ei olisi saatu vakansseja eikä rahaa.

Yksityinen tuottaja voi valita työalueensa ja tehdä vain sellaista, jonka rahoitus on turvattu sopimuksilla. Diakonissalaitos on pystynyt neuvottelemaan sopimukset, joilla toiminnan rahoitus on turvattu, vaikka kaupunki ei ole myöntänyt virastolle riittävästi budjettirahaa sen maksamiseen. Saisikohan uusi sosiaalijohtaja sovitua kaupunginvaltuuston ja -johtajan kanssa, että nämä luopuvat palvelujen jatkuvasta alibudjetoinnista?

Jos valtuusto osoittaisi toimintaan välttämättömät määrärahat, sosiaalivirasto voisi keskittyä palvelujen järkevään tuottamiseen ja kehittämiseen. Alibudjetointi merkitsee sitä, että lautakunta, viraston johto ja yksiköiden esimiehet komennetaan käyttämään suuri osa ajastaan näennäisten säästöesitysten tekemiseen. Budjetissa pysyminen edellyttäisi niin suuria palvelujen karsimisia, että päättäjät eivät kuitenkaan hyväksy niitä.

Valtion sosiaalipolitiikan linjaaminen on vielä monimutkaisempaa kuin Helsingin tai sen sosiaaliviraston. Suomalaiset arvostavat monipuolisia julkisia palveluja ja hyvinvoinnin yhteistä rakentamista. Poliitikassa on kuitenkin paha katkos. Palvelujen riittävää rahoitusta vaativa kansan enemmistö ei onnistu valitsemaan itselleen sellaista eduskuntaa, jonka enemmistö olisi samaa mieltä.

Kuntaliiton tulevaisuusbarometrin mukaan puolet kuntapäättäjistä ja asiantuntijoista arvioikin, että verorahoin järjestetyistä palveluista siirrytään vuoteen 2025 mennessä yksilöllisesti rahoitettuihin järjestelmiin. Kunnallisia palveluita käyttävät vain ne, joilla ei ole varaa yksityisiin palveluihin.

Kuntapäättäjät uskovat myös kuntapalveluiden ulkoistamiseen. Kunnat muuttuvat palveluiden tuottajista niiden tilaajiksi ja luopuvat samalla kokonaan joidenkin palveluiden tarjonnasta.

Kuntaliitto järjestää kilpailutuksen SM-kisoja. Laji on väärä. Hyödyllisempiä olisivat hyvinvointikisat. Osallistujakunnissa ihmiset tutustuisivat toistensa elinehtoihin ja arvioisivat yhdessä, millä ryhmillä menee hyvin ja kenellä on kohtuuttomia vaikeuksia. Puuhamaiden ja laivaristeilyjen sijasta käytäisiin katsomassa, mitä päiväkodeissa tai terveysasemilla tapahtuu, vaikkei itse oltaisikaan niiden asiakkaina. Käynneillä palvelun käyttäjät, työntekijät ja kunnalliset päättäjät kertoisivat siitä, miten tehty työ parantaa hyvinvointia ja mitä pitäisi tehdä toisin.

Tutkijat kirjaisivat ja analysoivat sanottua ja laskisivat ehdotettujen muutosten hintaa. Poliittiset ryhmät tekisivät keskusteluista ja analyyseistä omat johtopäätöksensä ja esittelisivät ne kuntalaisille ennen budjettipäätöksiä. Jopa rupeaisivat suomalaisetkin tietämään, mitä kunnat heille tuottavat ja millä hinnalla.